

Hautaustavat Joensuun seurakunnissa

Läheisen hautaaminen on tärkeä tehtävä, joka on samanaikaisesti palvelus vainajalle ja osa omaisten surutyötä. Hautaustavan valintaan vaikuttavat vainajan tahto, omaisten toiveet ja toisinaan myös saatavilla olevat mahdollisuudet ja resurssit.

Hautaustapoja ovat arkku- ja tuhkahautaus. Jos vainajan toiveita ei ole tiedossa, hautausta järjestävät voivat päättää hautaustavan. Valintaa tehdessä voi harkita, minne vainaja aiotaan haudata sekä milloin varsinainen haudaus halutaan järjestää. Arkkuhautaus suositellaan pidettäväksi kolmen viikon sisällä kuolemasta, kun taas tuhkan haudaus voidaan suunnitella kuukausienkin päähän.

Arkkuhautauksilla on pitkät perinteet suomalaisessa hautauskulttuurissa. Tuhkausten määrä on kuitenkin kasvanut, varsinkin viimeisten vuosikymmenien aikana.

Hautaustavan valinta on henkilökohtainen päätös, eikä oikeaa tai väärää valintaa ole. Ensisijaisesti on kuitenkin toimittava vainajan tahdon mukaan. Jokainen voi kirjata oman hautaustahtonsa hautaustestamenttiin tai –suunnitelmaan.

ARKKUHAUTAUS

Kun vainaja haudataan arkussa, hautapaikka on hautausmaalla. Hautajaispäivänä vainaja siunataan tai muutoin hyvästellään arkussa. Siunaus voi tapahtua kirkossa, kappelissa tai haudalla. Mikäli siunaus ei tule kysymykseen esimerkiksi vainajan vakaumuksen vuoksi, voi hänelle järjestää hyvästijättötilaisuuden sairaalan kappelissa.

Kun siunaus tai muu hyvästelyhetki päättyy, vainaja saatellaan haudan lepoon. Yleensä tämä tapahtuu suoraan tilaisuuden päätteeksi. Arkun kantajiksi tarvitaan neljästä kuuteen kantajaa, varsinkin varsinaisen haudauksen laskemisen hetkellä. Mikäli suvussa ei olisi tarpeeksi kantajia, hautajaisiin voidaan pyytää vapaaehtoisia kantajia seurakunnan tai muun tahon kautta.

Nykyään arkkuhauta peitetään arkun laskun jälkeen lukollisella suojakannella, jonka päälle lasketaan mahdolliset kukkalaitteet. Varsinaisesti haudaus peitetään hautajaisien jälkeen samana tai seuraavana arkipäivänä.

Hautapaikan valitseminen

Arkun hautapaikaksi voidaan lunastaa uusi hautapaikka tai voidaan haudata suvun käytössä jo olevaan haudausmaahan. Mikäli haudaus tulisi vanhaan hautapaikkaan, tulee varmistaa, että haudausmaalla on vapaa sija haudaukselle varten. Usein samaan haudausmaahan lasketaan aviopuolisot, mutta myös ensimmäisenä haudatun lapset ja vanhemmat voivat tulla haudatuksi samaan haudausmaahan. ([Kirkkolaki](#) 17 luku – Hautaustoimi 4 § Hautaamisjärjestys).

Omaiset voivat valita myös uuden hautapaikan hautausmaalta vapaina olevista hautapaikoista. Uuden hautapaikan voi hankkia kuolemantapauksen sattuessa ottamalla yhteyttä halutun hautausmaan lähimpään seurakunnan toimistoon. Joensuussa se on [hautausmaan toimisto](#), Enossa [Enon seurakunnan toimisto](#), Pyhäselässä [Pyhäselän](#) ja Vaara-Karjalassa [Vaara-Karjalan](#). Jos hautausmaa ei ole tuttu, hautausmaan työntekijän kanssa voi sopia tapaamisen kyseiselle hautausmaalle. Tällöin pääsee paikan päällä tutustumaan alueisiin, joilla vapaita hautapaikkoja on.

Joensuun ev. lut. seurakuntayhtymän hautausmailla uusi hautapaikka lunastetaan alkuun joko 20 tai 40 vuodeksi. Hallinta-aikaa voi tarvittaessa jatkaa myöhemmin. Niin kutsuttuja ainaispaikkoja ei enää tarjota.

Kun valitaan uutta hautapaikkaa, vaihtoehtoina ovat aivan uusi hautapaikka ja uudelleen käyttöön otettava hautapaikka. Aiemmin hautaamaton hautapaikka tulee hautausmaan meneillään olevalta uudelta lohkolta. Hautausmaille rakennetaan uusia hautausalueita tarpeen ja mahdollisuuksien mukaan. Toisinaan seurakunnalle palautuu hautapaikkoja, joihin on aikaisemmin haudattu. Nämä paikat voidaan ottaa uudelleen käyttöön.

TUHKAUS

Kun hautaustavaksi valitaan tuhkaus, vainaja tuhkataan yleensä siunaustilaisuuden jälkeen. Arkkuhautaukseen verrattuna siunaustilaisuudessa ei ole muuta eroa, kuin että siunauksen päätteeksi arkku jää kappeliin. Sieltä vainaja siirretään krematorion kylmiöön odottamaan tuhkausta. On myös mahdollista tuhkata vainaja ensin ja siunata vasta sen jälkeen, uurnassa.

Joensuussa tuhkaus järjestetään yleensä siunausta seuraavalla viikolla. Tuhkaus tapahtuu virkistyönä. Tuhkauksen jälkeen tuhkat sijoitetaan uurnaun tai muuhun vastaavaan. Omaiset voivat hankkia oman uurnan tai pyytää käyttöön lainauurnan krematoriolta. Uurna ei kuitenkaan ole pakollinen. Tuhkat voi sirotella tai kaataa hautaan. Mikäli uurnaa ei toimiteta ennen tuhkausta, tuhkat laitetaan paperipussiin.

Hautapaikan valitseminen

Toisin kuin arkkuhautauksessa, tuhkauksen jälkeen on enemmän vaihtoehtoja hautapaikan suhteen. Uurnan voi haudata hautausmaalle suvun käytössä olevaan arkku- tai uurnahautapaikkaan, tai lunastaa uuden uurnapaikan. Lisäksi hautausmailla on muistolehtoja. Nämä ovat hautausalueita, joissa vainajille ei tule päällepäin näkyvää, omaa hautapaikkaa tai muistomerkkiä. Sen sijaan omaiset voivat tilata nimilaatan hautausmaan toimistosta yhteismuistomerkkiin.

Hautausmaiden lisäksi vainajan tuhkat voidaan sijoittaa luontoon. Tuhkat voi sirotella esimerkiksi vesistöön tai metsään tai haudata vaikka omalle mökkitontille. Luontoon ei kuitenkaan saa pystyttää muistomerkkejä, eikä myöskään hautausmaalle voi saada vainajalle muistomerkkiä.

Sirotteluluvat

Mikäli tuhkaa ei haudata hautausmaalle, tulee urnaa hakiessa esittää aiotun hautauspaikan hallinnoijan lupa. Lupa voi olla vapaamuotoinen, mutta siitä on käytävä ilmi vainajan nimi ja henkilötunnus sekä aluetta hallinnoivan tahon suostumus ja allekirjoitus.

Luvan antaja voi olla esimerkiksi maanomistaja tai kalastuskunta. Myös muutamia yleisluovallisia sirottelupaikkoja on Joensuunkin seuduilla. Pysyväislupia sirottelulle on olemassa mm. Joensuun kalastuskunnalta, joka huolehtii Joensuun kaupungin vesialueista sekä Lehmon kylän osakaskunnalta, joka käsittelee osaa Pielisjokea ja Joensuun puoleista kärkeä Höytiäisestä. Näihin ei omaisten tarvitse erikseen kysyä kirjallista lupaa, vaan vainajan tuhkat voidaan luovuttaa siroteltavaksi omaisen ilmoituksella.

Jos tuhka sirotellaan omaisten tai kuolinpesän omistamalle tontille, tulee hakijalla olla tiedossa tontin rekisteritunnus.

Urnan noutaminen

Tuhkauksen jälkeen urnan voi noutaa haudattavaksi aikaisintaan viikon kuluttua tuhkauksesta. Urnaa luovutetaan haudattavaksi, eli lähellä hautauspäivää. Urnan haku tulee varata viimeistään päivää aikaisemmin hautausmaan toimistosta: puh. 013 2635 577. Urnaa hakiessa on hakijan varauduttava esittämään henkilöllisyystodistus.